

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.327/2017/6.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Szabóné dr. Dénes Éva ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Bágyi Barnabás jogtanácsos

A per tárgya: munkaviszony megszüntetés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.024/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.123/2014/38.

Rendelkező rész

A Kúria a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.024/2016/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 393.200 (háromszázkilencvenháromezer-kettőszáz) forint illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1994. február 8-ától gyógyszeralapanyag-gyártó munkakörben állt az alperes alkalmazásában havi 327.696 forint távolléti díj mellett.
- [2] Az alperes dorogi üzeméből 2013-ban nagy értékű, paládium katalizátor nevű anyag tűnt el. Az ügy felderítésére az alperes vizsgálatot rendelt el, valamint büntető feljelentést tett. A vizsgálatot végző cég - megbízási szerződése alapján - az alperes munkavállalói között poligráfos vizsgálatokat is végzett. A felperes, L.M., valamint Ó.E. a 2013. november 28-ai poligráfos vizsgálaton való részvételt megtagadta.
- [3] Az alperes 2013. december 13-án tájékoztatta a felperest, hogy az alperes gazdasági helyzete miatt létszámleépítésre kerül sor, amely az ő munkakörét is érinti. A megbeszélés során az alperes két iratot adott a felperesnek, egyrészt a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről szóló megállapodást, másrészt a munkaviszony munkáltatói felmondással való megszüntetését. A két ajánlat közül a felperes a közös megegyezést választotta. Eszerint a munkaviszonya 2014. március 13-ával megszűnt. A közös megegyezés alapján a felperest az alperes 2013. december 17. és 2014. március 13. közötti időtartamra a munkavégzés alól felmentette, amely időszakra távolléti díjban részesült, valamint a munkáltató vállalta további 5 havi távolléti díj megfizetését. Az alperes a felperes részére a 8 havi, mindösszesen 2.557.533 forint távolléti díjat megfizette. 2013. december 13-án L.M., valamint Ó.E. munkaviszonya is közös megegyezéssel megszűnt.
- [4] A felperes 2014. január 12-én kelt, január 13-án postára adott és január 14-én a munkáltatóhoz érkezett levelében a munkaviszonya helyreállítását kérte. Kifejtette, hogy az Alaptörvény alapján mindenkinek joga van a tisztességes eljáráshoz. Sérelmezte, hogy a poligráfos vizsgálat megtagadását követően azonnal átadták a részére a közös megegyezéssel történő megszüntetéséről szóló megállapodást, és gondolkodási idő nélkül, azonnal kellett azt aláírnia. Az alperes 2014. január 29-én kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó nyilatkozatát nem vonja vissza.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében a közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetés érvénytelenségének megállapítását, és a jogviszony helyreállítása nélkül az alperes 2014. március 14-étől 2014. október 20-áig terjedő időszakra elmaradt munkabér címén 7 havi távolléti díj, valamint annak kamata megfizetésére kötelezését kérte perköltség viselése mellett. Hivatkozása szerint az alperes megtevesztette azzal, hogy a munkaviszonyt létszámleépítésre

hivatkozva szüntette meg, valójában azonban az indok az volt, hogy 2013. november 28-án nem vetette alá magát a poligráfos vizsgálatnak. A megtévesztés felismerésére tekintettel előadta, hogy a munkaviszony megszüntetésekor az alperes az elszámolás időpontjaként 2013. december 16-át jelölte meg. A felperes ezen a napon találkozott személyesen L.M.-val és Ó.E.-vel, és ekkor tudatosult benne, hogy a munkaviszony megszüntetésére nem létszámleépítés, hanem a poligráfos vizsgálat megtagadása miatt került sor. Észrevételezte, hogy a közös megegyezés jogorvoslati kiiktatást nem tartalmazott.

- [6] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint létszámcsökkentésre ténylegesen sor került, azonban mivel a felperes munkaviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, az a jelen jogvita eldöntése szempontjából közömbös.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.123/2014/38. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 22. §-ának (5) bekezdésére, 24. §-ának (1) bekezdésére, 25. § (3), (5) és (6) bekezdésére, a 28. § (1), (3), (7) bekezdésére, valamint az Mt. 287. § (3) bekezdésében foglaltakra.
- [9] Az ítélet szerint a felek között vitatott volt a felperes esetleges tévedése felismerésének időpontja. A felperes többször tett önmagának is ellentmondó nyilatkozatot. Arra hivatkozott hogy 2013. december 16-án került abba a helyzetbe, hogy a tévedését felismerje, mert ekkor találkozott a poligráfos vizsgálatot megtagadó másik két kollégájával, akiknek a munkaviszonyát az alperes a felpereséhez hasonló módon szüntette meg. Ugyanakkor több alkalommal 2013. december 14-én jelölte meg a L.M.-val és Ó.E.-vel való találkozás napját. A felperes a 2016. június 23-án tartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a munkaviszonya megszüntetése napja 2013. december 13., amikor az alperes közölte, hogy létszámleépítésre kerül sor. A felperes „csak arra tudott gondolni”, hogy nem ez a valós indoka a munkaviszony megszüntetésének, hanem a poligráfos vizsgálat megtagadása. A felperes 2016. július 4-én kelt összefoglaló iratában úgy nyilatkozott, hogy „2013. december hó 13. napján a munkaviszonya megszüntetésekor gondolt a poligráf vizsgálat megtagadására mint megszüntetési okra, de nem mint az alperes részéről megnyilvánuló megtévesztésre”.
- [10] A felperes L.M. és Ó.E. munkaviszonya megszüntetéséről való tudomásszerzése időpontját illetően L.M. a tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy 2013. december 13-án a munkaviszonyuk

megszüntetésekor a folyosón találkozott a felperessel, és „annyit beszéltek egymással, hogy kirúgták őket”.

- [11] A bíróság nem fogadta el a felperes azon érvelését, hogy 2013. december 13-án a munkaviszonya megszüntetésekor gondolt a poligráf vizsgálat megtagadására mint megszüntetési okra, de nem mint az alperes részéről megnyilvánuló megtévesztésre. Az a körülmény, hogy a felperes a megszüntetés okának a poligráfos vizsgálat megtagadását tartotta, önmagában azt eredményezi, hogy a munkáltató megtévesztő magatartását felismerte. Annak ismerete, hogy valójában nem az alperes által közölt okból szüntették meg a munkaviszonyát, nem válik el attól a felismeréstől, hogy megtéveszthették. L.M. tanú vallomása szerint a felperessel 2013. december 13-án találkoztak, és tájékoztatták egymást a jogviszony megszüntetéséről, a bíróság a tényállás megállapításakor nem ezen vallomást, hanem a felperes nyilatkozatát vette figyelembe. A tanú a szembesítéskor időmúlásra hivatkozva úgy nyilatkozott, hogy a történetekre nem emlékszik pontosan. A fentiek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes 2013. december 13-án felismerte az alperes esetleges megtévesztő magatartását, ezért a közös megegyezés megtámadására nyitvaálló 30 napos határidőt 2013. december 13-ával megkezdődött.
- [12] Az Mt. 28. § (8) bekezdése értelmében a megtámadásra irányuló jognyilatkozatot a 30 napos határidőn belül írásban kell a másik féllel közölni. Írásbeli közlés esetén az Mt. 24. § (1) bekezdés alapján a jognyilatkozat akkor tekinthető közöltnek, ha azt a címzettnek vagy az átvételre jogosult személynek átadják. A felperes levelét, amelyben a munkaviszonya helyreállítását kérte, az alperes 2014. január 14-én vette kézhez, ezért az elkésztett.
- [13] Az Mt. 22. § (5) bekezdés rendelkezése alapján a munkáltatót jogorvoslati jogról való kioktatási kötelezettség csak az egyoldalú jognyilatkozatok Mt-ben meghatározott körében terheli.
- [14] A felperes fellebbezése folytán eljáró Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.024/2016/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest jogtanácsosi munkadíj mint másodfokú perköltség fizetésére kötelezte. Megállapította az alperest terhelő fellebbezési eljárási illetéket, kimondva, hogy az az állam terhén marad.
- [15] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a felek által előterjesztett bizonyítási indítványokat foganatosította, a beszerzett okirati és egyéb bizonyítékokat, a személyes meghallgatások, a tanúvallomások adatait értékelte, azokat helyesen összevetette (Pp. 206. §).
- [16] A másodfokú bíróság is értékelte, hogy a felperes a tévedését mikor ismerte fel. A felperes erre vonatkozóan egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett, a tévedés felismerését a meghallgatott tanúk vallomása sem tette egyértelművé. A felperes azon magatartását „amennyiben a megszokott rutintevékenységtől eltérő szituációba kerül, teljesen megzavarodik”, nem értékelhető a javára. Nem

sértette meg ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelését, amikor a felperes ellentmondásos személyes nyilatkozatát és a meghallgatott tanúk vallomását összevetve azt a következtetést vonta le, hogy a felperes 2013. december 13-án már vélelmezte, miszerint a munkaviszonya megszüntetésére ténylegesen a poligráfos vizsgálat megtagadása miatt került sor.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

- [17] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a Polgári perrendtartástól szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. §-át, mivel a mérlegelés körébe vont adatok megállapításánál és egybevetésénél nyilvánvalóan helytelen, okszerűtlen következtetést vont le.
- [18] A felperes 2013. december 16-án elszámolt a munkahelyén, ekkor kapta meg a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó igazolásokat. Ezen a napon találkozott Ó.E.-vel és L.M.-val, akiknek a munkaviszonya is 2013. december 13-án, a műszak végén közös megegyezéssel szűnt meg.
- [19] A felperes 2013. december 13-án nem volt abban a helyzetben, hogy a megtévesztést felismerhette volna. A munkaideje végén, a munkahét utolsó napján hozta olyan helyzetbe a munkáltató, hogy a közel 20 éves munkaviszonya az egyik pillanatról a másikra megszűnt mégpedig akként, hogy az ő döntésétől tették függővé, az ilyen módon történjen. A felperesre „bénítólag” hatott a 2013. december 13-án történt esemény, utána nem volt alkalma senkivel sem beszélni a munkahelyén, szüksége volt a hétvégére helyzete végiggondolására.
- [20] A felperes személyes adottságai is kizárják, hogy 2013. december 13-án felismeri a tudatos megtévesztést. Ez nála akkor következett be, amikor a másik két munkatársa helyzetét megismerte, és összekapcsolta a 2013. november 28-án történetekkel. 2013. december 16-án tudta meg, hogy a munkatársai munkaviszonya is közös megegyezéssel, létszámcsökkentésre hivatkozással szűnt meg, ezek pedig azok a munkatársak voltak, akik szintén megtagadták a poligráfos vizsgálatban való részvételt.
- [21] A másodfokú bíróság nem értett egyet a felperes azon álláspontjával sem, hogy a megtévesztés felismerését és „a 2013. december 13. napján a munkaviszonya megszüntetésekor gondolt a poligráfos vizsgálat megtagadására mint megszüntetési okra”, között nagyon nagy különbség van. 2013. december 13-án beszűkült tudatállapotban biztos, hogy a poligráf vizsgálat megtagadásán kívül még nagyon sok minden az eszébe jutott a felperesnek, amiről gyanította, hogy a munkaviszony megszüntetéséhez vezethetett. Az sem zárható ki, hogy a létszámcsökkenés mint megszüntetési okot nem érezte megtévesztőnek, hiszen a korábbi években év végén voltak munkaviszony megszüntetések a munkahelyén. Emiatt nem okszerű az elsőfokú ítélet 6. oldalán lévő az az indokolás, amely szerint „ha

a felperes a megszüntetés okának a poligráfos vizsgálat megtagadását tartotta, önmagában eredményezi, hogy az alperes megtévesztő magatartását felismerte". A megtévesztés felismeréséhez a munkatársak vele azonos helyzetének megismerése volt szükséges, ebből adódóan az 2013. december 16-ára tehető. Az Mt. 28. § (7) bekezdése a tévedés felismerését tekinti a megtámadási határidő kezdetének, így a 2013. december 16-án felismert tévedés után az alperes által 2014. január 14-én kézhez vett megtámadásra irányuló nyilatkozat nem késett el.

- [22] A felperes álláspontja szerint a másodfokon eljáró bíróság a bizonyítékok értékelése körében megsértette a Pp. 206. §-ában megfogalmazott okszerű következtetés kötelezettségét, az helytelen volt.
- [23] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.
- [24] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Pp. 206. §-a szerint mérlegelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és a jogszabályoknak megfelelő ítéletet hoztak. A felperes az elsőfokú eljárás során többféle, egymásnak is ellentmondó nyilatkozatot tett abban a tekintetben, hogy a munkaviszonya megszüntetését követően mikor találkozott L.M.-val és Ó.E.-vel, illetve hogy mikor ismerte fel az esetleges tévedését a munkaviszonya megszüntetésével kapcsolatosan. A felperes által előadott különböző dátumok közül L.M. tanú vallomása a 2013. december 13-ai találkozási időpontot támasztotta alá.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [26] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ebből következően a jelen eljárásban kizárólag a Pp. 206. §-ának és az Mt. 28. § (7) bekezdésének megsértése volt vizsgálható.
- [27] Az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás lefolytatását követően helytállóan fejtették ki, hogy a felperes önmagának is ellentmondó nyilatkozatokat tett. Több alkalommal azonban egyezően azt állította, hogy már 2013. december 13-án felmerült benne annak gondolata, miszerint a jogviszonya megszüntetését az alperes azért kezdeményezte, mert nem vetette alá magát a poligráfos vizsgálatnak.
- [28] Nem fogadható el azon felülvizsgálati hivatkozás, miszerint a felperes nem volt olyan állapotban a jogviszony megszüntetésekor

(közös megegyezés), hogy felismerhette volna az alperes megtévesztő magatartását. Ezt semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá. Azon felülvizsgálati érvelés pedig, miszerint szüksége volt a hét végére a helyzet átgondolására, ellentétes azon korábban tett nyilatkozatával, miszerint 2013. december 16-ára azért tehető a tévedés felismerése, mert akkor találkozott azon munkatársakkal, akik szintén nem vetették alá magukat a poligráfós vizsgálatnak, és az ő jogviszonyuk is megszüntetésre került.

- [29] A bíróság a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejét a maguk összességében értékeli és a per összes releváns körülményére figyelemmel – meggyőződése szerint – bírálja el, mérlegeli, hogy az egyes bizonyítékok közötti ellentétet miként oldja fel [bizonyítékok szabad mérlegelésének elve, Pp. 206. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásából világosan ki kell tűnni, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak tekintett. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e (BH2012.173., Mfv.I.10.300/2016/8.). Jelen esetben az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során nyilvánvalóan és alapvetően téves következtetésre nem jutottak, ezért a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.
- [30] A bíróságok helyesen fejtették ki, hogy a felperes az Mt. 28. § (7) bekezdésében rögzített megtámadási határidőt elmulasztotta, a 2013. december 13-ai jogviszony megszüntetéséhez képest a 2014. január 14-én az alperes által átvett megtámadó nyilatkozat elkésztett, ezért a kereset jogoszerű volt (EBH2010.2447.).
- [31] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] A pervesztes felperes perköltség viselési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.
- [33] A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felmerült eljárási illetéket az állam viseli.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. május 30.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő